

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 137. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789140064/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

kan ikke!» – dertil havde jeg ikke mod. Og jeg var bunden. Da jeg om aftenen var ene i mit sovekammer, overvældedes jeg af en sinerte, blandet med forundring over min ubesindige handling, der gjorde, at jeg det meste af natten ikke fik søvn i mine øjne. »Er det dig,« udbød jeg ideligt for mig selv – »du, som har været så angst og haft så mange skrøpler ved tanken om at binde dig til en mand – er det dig, der her så letsindig har indgået en forbindelse af så stor vigtighed? Og det for hele livet?« Jeg vendte og drejede mig på mit leje den hele nat, og da jeg stod op den næste morgen, spurgte jeg mig selv: »Er dette en drøm?« Jeg havde vel ikke noget imod denne mand – ja, jeg kunne endogså godt lide ham; men da han nu tillod sig en nærmelse af fortroligere art, da vidste jeg med bestemthed, at jeg havde begået et fejlgreb. Det gør altid stor opsigt, når en pige efter en ottedags-forlovelse hæver forbindelsen; og dog er dette så naturligt, ja, det eneste rigtige, når et misgreb har fundet sted. Sagen er, at der er et så uhyre spring fra at omgås med en mand i selskabelige forhold og til denne fortroligere personlige tilnærmelse, at jeg tror, enhver ung pige først i det øjeblik, da en sådan finder sted, ved, om hun har været i en illusion eller ikke. Har hun nu ikke i dette øjeblik mod til at udbryde: »Nej, dette kan jeg ikke tåle!« da er det rette øjeblik gået tabt. Jeg havde ikke mod dertil.

I denne min nød var atter min indesluttede natur min ulykke; thi til ingen kunne jeg få min nye, selvforvoldte sorg over mine læber. Har du nogensinde, du, som læser dette, set en sommerfugl, der flyver om og bolttrer sig glad i solskinet, pludselig blive nappet af en spurv, der ubarmhjertig river dens ene vinge af, medens den lille stakkel uafsladeligt bevæger den tiloversblevne vinge til flugt uden at kunne hæve sig en tomme fra jorden, da har du et billede af mig, som jeg nu følte mig. Jeg følte mig tung som bly og anstrengte mig forgæves til flugt; og om jeg end ikke aldeles forfaldt til min gamle tungsindighed, så var dog mit glade, livsfriske sind borte, uagtet jeg bestræbte mig for, at ingen skulle mærke det – undtagen måske den mand, der havde valgt mig – thi unægteligt blev han sat på smal kost, og han skal i det mindste ikke bebrejde mig, at jeg hyklede elskov for ham, da jeg var mere kold og tilbageholdende imod ham end nogensinde før. Han var desuagtet god og from og var glad, når han kun fik lov til at

sidde ved min side og betragte mig. Og vore sammenkomster bestod i grunden kun heri, thi så snart han trådte ind ad døren, overfaldt der mig en fiid, som om jeg syede for det daglige brød. Da han nu ikke var synderlig konversabel, og jeg intet havde at sige ham, gik al samtale straks istå. Denne tavshed sammensnørede mit bryst og gjorde disse timer til de tungeste i døgnet. Min eneste trøst var, at der kom så mange besøg hos Wexschalls, at det, at være ene med ham, derved blev forhindret. En dag om ugen var jeg hos hans moder, hvis eneste søn han var. Denne lille, koieriske kone, der var svensk af fødsel, mishagede mig i høj grad, og jeg vist ikke mindre hende. Tænkte jeg da stundom på at skulle henleve livet med disse to, da var jeg fortvivlelsen nær. Det kunne ikke slå fejl, at alle i det Wexschallske hus bemærkede min forstemthed ved hans indtrædelse i stuen, og når han gik bort, forvandlede denne forstemthed sig til en feberagtig lystighed, som måtte være påfaldende for alle. Desuagtet nærmede ingen kærlig og fortrolig sjæl sig til mig for at løse min tunge og få mig til at lette mit bryst ved at udtale, hvad alle godt så: at dette valg var ulykkeligt for mig, ulykkeligt for ham. [Jeg havde tillige den sorg, at man fandt, at mit spil i denne senere tid var mattere end ellers, og dette var vist sandt, thi man går altid tilbage i en kunst, når vort sind er betyngt og ude af sin ligevægt.]

Heiberg og hans moder var forundrede og bedrøvede over denne forbindelse. Uagtet de intet ytrede til mig derom, vidste jeg det gennem andre. De var begge vrede på madam Wexschall, da de troede, det var efter hendes tilskyndelse, dette var sket. Til min fødselsdag i november sendte den trofaste Heiberg mig som sædvanligt en gave, denne gang et guldfingerbøl med følgende lille vers:

»I år den lille Gud med vinger
Har bundet Deres hånd til hånden af en ven,
Men hvis tilovers er blot spidsen af en finger,
Min gave sig udbeder den.«

Denne gave og dette lille vers bragte mig tårer i øjnene og jeg tænkte: Ak, hvilken forskel! Mange mennesker har vist erfaret med mig, at der gives øjeblikke i vort liv, hvor vi med dyb skam-